

ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	Pwyllgor Craffu Cymunedau
DYDDIAD Y CYFARFOD	24 Ionawr 2017
TEITL	Toriadau Rheolaeth Traethau
AWDUR	Llŷr Jones, Uwch Reolwr Economi a Chymuned
AELOD CABINET	Cyng. Mandy Williams-Davies
PWRPAS	Cyflwyno adroddiad ar gais cyfarfod paratoi'r Pwyllgor Craffu

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Yng nghyfarfod paratoi'r Pwyllgor Craffu penderfynwyd gofyn am adroddiad ar effaith y toriadau yng nghyllidebau rheoli traethau a gymeradwywyd gan y Cyngor. Pwrpas yr adroddiad yma yw cyflwyno gwybodaeth am y toriadau hyn gan ystyried a gafwyd unrhyw ganlyniadau annisgwyl i'r toriadau.

2. TORIADAU SYDD WEDI EU CYMERADWYO

- 2.1 Yn hanesyddol mae'r Adran Economi a Chymuned, drwy'r Gwasanaeth Morwrol a Pharciau Gwledig â chyfrifoldeb am agweddau rheoli hyd at 301km o arfordir o safbwynt iechyd a diogelwch, cynnal a chadw, glanweithdra a rheoli cychod pŵer a jetskis a gweithgareddau hamdden arfordirol. Mae cyfrifoldebau hefyd yn cynnwys rheoli parcio a mynediad cerbydau, badau pŵer a chychod pleser, cofrestru lansio cychod, rheoli gorchymyn cŵn, a goruchwyllo diogelwch ar y traethau.
- 2.2 Wrth ystyried toriadau posib fe ymgorfforwyd gwahanol opsiynau fel toriadau posib gan gyfeirio ar nodweddion gwobrau traeth fel sef
- i. Dileu'r holl wasanaeth o reoli traethau (arbediad o £81,900)
 - ii. Rheoli traethau Baner Las yn unig (arbediad o £55,700)
 - iii. Rheoli traethau Baner Las a Baner Werdd yn unig (arbediad o £24,200)
- 2.3 Mewn cyfarfod ar 3ydd o Fawrth 2016, bu i'r Cyngor llawn benderfynu gweithredu ar raglen o doriadau er mwyn cyfarch bwlch ariannol. Un o'r toriadau o fewn y rhaglen honno oedd i'r Cyngor reoli traethau Baner Las a Baner Werdd yn unig.
- 2.4 Golyga'r toriad yma gyfyngu gweithgareddau rheoli traethau sydd wedi ennill gwobrau Baner Las neu Baner Werdd yn unig megis Abermaw, Dinas Dinlle, Aberdaron,

Abersoch, Pwllheli, Morfa Bychan, Tywyn, , Criccieth, Aberdyfi, Harlech, Llandanwg, Fairbourne a Phorth Neigwl.

2.5 Wrth ystyried effeithiau rheoli traethau Baner Las a Baner Werdd yn unig ragwelwyd y byddai oblygiadau megis :

- Dim trefniadau rheoli ar gyfer traethau eraill y sir
- Cynyddu risgiau diogelwch
- Tanseilio enw da'r lleoliadau ar gyfer gweithgareddau arfordirol
- Effaith negyddol ar y sector dwristiaeth yn y cymunedau hyn.

2.6 Nid yw'r swyddogaeth rheoli traethau yn un statudol, ac ystyriwyd y byddai paratoi asesiadau risg ar gyfer pob traeth er mwyn ystyried arwyddion ac / neu fesurau rheoli amgen.

3. TREFNIADAU AR GYFER GWEITHREDU'R TORIADAU A GYMERADWYWD

3.1 Yn dilyn penderfyniad y Cyngor llawn ar 3ydd o Fawrth 2016, daeth y rhaglen o doriadau yn weithredol, a chyllidebau ar gyfer blwyddyn ariannol 2016/7 yn adlewyrchu hynny.

3.2 Serch hynny, wrth lunio trefniadau ar gyfer gweithredu'r toriadau yn syth fe amlygwyd nifer o faterion, gan gynnwys

- Cyfnod gweithredu rhwng y penderfyniad a chychwyn tymor ymwelwyr yn gyfyng
- Fod y Gwasanaeth yn awyddus iawn i geisio lliniaru effeithiau posib oedd wedi eu rhagweld
- Angen i sicrhau fod mesurau diogelwch amgen mewn grym
- Cyfleoedd posib i gydweithio gyda sefydliadau lleol ar gyfer trefniadau rheoli amgen

3.3 O ganlyniad, gwelwyd tymor 2016 fel cyfnod trosiannol, ac er bod cyllidebau wedi ei lleihau fe osodwyd trefniadau interim mewn rhai traethau. Dyma grynodeb o'r trefniadau a osodwyd yn 2016 :

a) Traethau Nefyn a Morfa Nefyn

Gosodwyd trefniadau interim yn seiliedig ar drefniant blaenorol o gyd-weithio gyda Chyngor Tref Nefyn ac Ymddiriedolaeth Genedlaethol gan ddarparu wardeiniaid traeth ar gyfer tymor 2016. Mae'r Gwasanaeth wedi cadarnhau na fydd y trefniant yn parhau ar gyfer tymor 2017. Nid oes gan Gyngor Gwynedd gyfrifoldeb fel perchennog tir am y traeth na'r blaendraeth, ac ystyriwyd y byddai cynorthwyo gyda

threfniadau interim yn ystod 2016 yn cynnig cyfle i'r sefydliadau perthnasol osod trefniadau amgen mewn lle.

b) Traeth Machroes, ger Abersoch

Mae'r traeth yn Machroes yn ffinio gyda thraeth Baner Las Abersoch, ac yn cyfrannu at swyddogaethau'r prif draeth. Ystyrir fod cyfle i gyd-weithio gyda sefydliadau lleol a'r sector fusnes ar gyfer datblygu trefniant amgen. Yn ystod 2016, adolygwyd trefniadau talu am barcio gan greu incwm ychwanegol a chyfarch y toriad ariannol. Rhagwelir y bydd angen cyfnod pellach ar gyfer datblygu trefniant amgen.

c) Traeth Trefor

Gosodwyd trefniadau newydd ar draeth Trefor, gan beidio penodi warden traeth yn ystod 2016 a chyfyngu mynediad cerbydau i'r traeth. Ystyrir fod cyfleoedd pellach i gyd-weithio gyda chymdeithas leol er mwyn adeiladu ar drefniadau llynedd a ffurfioli trefniadau a mynediad addas i ddeiliaid angorfeydd blynyddol yn yr ardal.

d) Traeth Abererch (Glandon)

Dim newid – trefniadau eisoes yn weithredol

e) Traeth Llanbedrog

Mesurau i reoli mynediad cerbydau i'r traeth wedi bod yn weithredol ers nifer o flynyddoedd bellach. Trefniadau eisoes yn weithredol.

3.4 Wrth reswm, roedd y gwaith o newid trefniadau rheoli traethau yn y lleoliad uchod yn ychwanegol i'r ymdrechion i ddarparu cyfleusterau a gwasanaeth yn y traethau Baner Las a baner Werdd.

4. CASGLIADAU AC ARGYMHELLION

4.1 Mae hyd arfordir Gwynedd yn hirach nag unrhyw arfordirol sirol arall yng Nghymru. Mae'r adnoddau'r arfordir yn cynnig nifer o swyddogaethau ac yn asedau pwysig i'r ardal.

4.2 Wrth adnabod ac ystyried gwahanol opsiynau allai gyfrannu at y rhaglen doriadau rhoddwyd ystyriaeth effaith toriadau o'r fath. Fel ag amlinellir uchod, mae'r gwaith o weithredu'r toriadau a gymeradwywyd eisoes ar waith, and mae angen gwaith pellach

i'w gweithredu yn llawn. O ganlyniad, mae'n debyg ei bod yn gynamserol i geisio tystiolaethu effaith y toriadau hyd nes eu bod wedi eu gweithredu'n llawn.

- 4.3 Serch hynny, wrth ystyried effaith y toriad i 'reoli traethau Baner Las a Baner Werdd yn unig, rhagwelwyd fod oblygiadau posib (fel y nodir yn rhan 2.5 o'r adroddiad yma). Wrth osod trefniadau ar gyfer gweithredu'r toriadau, mae pob ymdrech wedi ei wneud gan y Gwasanaeth geisio lleihau ac / neu liniaru effeithiau o'r fath.
- 4.4 Hyd yma, mae'r sgil effeithiau'r toriadau yn gyson gyda'r hyn oedd wedi ei ragweld. Mae'n wir dweud fod swyddogaeth rheoli traethau hefyd yn ddibynnol a chael ei dylanwadu gan ffactorau tu hwnt i'n rheolaeth. Serch hynny, ni ystyrir fod canlyniadau annisgwyl yn sgil y toriad yn wahanol i'r hyn oedd wedi ei ragweld.
- 4.5 Gwahoddir y Pwyllgor Craffu i ystyried cynnwys yr adroddiad.